Διαγώνισμα 4.12

ΘΕΜΑ Α
Λύση

Α1. Σχολικό βιβλίο, σελ. 99.

Α2. Σχολικό βιβλίο, σελ. 25.

Α3. Σχολικό βιβλίο, σελ. 128.

Καλό είναι να συμπεριλαμβάνουμε και το πεδίο ορισμού της σύνθετης συνάρτησης, που αναφέρεται κάτω από τον ορισμό.

Α4. **i)** Λ, **ii)** Σ, **iii)** Σ, **iv)** Σ, **v)** Λ

Σχόλια για τα Σ/Λ:

i. Λάθος: **Χρειάζεται πολλή προσοχή** στα σημεία στα οποία πρέπει να ισχύει η συνέχεια/παραγωγισιμότητα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η πρόταση είναι λάθος επειδή η συνάρτηση $g\circ f$ μπορεί να μην ορίζεται καν στο σημείο $g(x_0)$, πόσο μάλλον να είναι παραγωγίσιμη σε αυτό. Η πρόταση θα ήταν σωστή αν το τελευταίο μέρος ήταν «...τότε η σύνθεση $g\circ f$ είναι υποχρεωτικά παραγωγίσιμη στο x_0».

ii. Σωστό.

iii. Σωστό: Η πρόταση είναι αληθής λόγω του θεωρήματος Rolle. Οι υποθέσεις του θεωρήματος ικανοποιούνται διότι η f είναι παραγωγίσιμη σε όλο το $\mathbb{R}$.

Σημείωση: Το θεώρημα Rolle απαιτεί να είναι η f συνεχής στο $[0,2]$ και παραγωγίσιμη στο $(0,2)$. Εδώ αυτές οι υποθέσεις δεν δίνονται αυτούσιες στην εκφώνηση, όμως μας έχει δοθεί ότι η f είναι παραγωγίσιμη σε όλο το $\mathbb{R}$, το οποίο είναι μια ισχυρότερη υπόθεση. Εφόσον δηλαδή ισχύει αυτή, θα ισχύουν και οι υποθέσεις του θεωρήματος Rolle.

iv. Σωστό: Δες το θεώρημα 3 στη σελ. 214 του σχολικού βιβλίου. Εδώ η πρόταση έχει την αντίστροφη φορά της ανισότητας, αλλά, ακόμη και έτσι, εκείνο το θεώρημα συνεχίζει να ισχύει (φυσικά με την αντίστροφη φορά σε όλες τις ανισότητες). Η υπόθεση ότι η f δεν είναι παντού μηδέν ικανοποιείται λόγω της συνθήκης $f(2)<0$.

ΘΕΜΑ Β
Λύση

Β1. Η δοθείσα ανισότητα γράφεται και ως $xe^x+1>0$. Επομένως, θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x)=xe^x+1,\ x\in\mathbb{R}$. Θα αποδείξουμε ότι $g(x)>0$ για κάθε $x\in\mathbb{R}$. Η g είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ και ισχύει

$$g'(x)=(x)'e^x+x(e^x)'+(1)'=e^x+xe^x=(x+1)e^x.$$

Θα προσδιορίσουμε το πρόσημο της g'. Ισχύει η ισοδυναμία

$$g'(x)>0 \Leftrightarrow e^x(x+1)>0 \overset{e^x>0}{\Leftrightarrow} x+1>0 \Leftrightarrow x>-1.$$

Με εντελώς όμοιο τρόπο μπορούμε να δείξουμε ότι η f' είναι αρνητική για $x<-1$ και μηδενίζεται μόνο για $x=-1$. Προκύπτει λοιπόν ο ακόλουθος πίνακας μονοτονίας:

x	$-\infty$	-1	$+\infty$
$g'(x)$	$-$	0	$+$
$g(x)$	$\searrow$		$\nearrow$

Συμπεραίνουμε ότι η g παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στη θέση $x_0=-1$. Αυτό το ολικό ελάχιστο είναι

$$g(-1)=(-1)e^{-1}+1=1-e^{-1}.$$

Πράγματι, αν $x\le -1$, τότε $g(x)\ge g(-1)$, καθώς η g είναι γνησίως φθίνουσα στο $(-\infty,-1]$, ενώ, αν $x\ge -1$, τότε $g(x)\ge g(-1)$, καθώς η g είναι γνησίως αύξουσα στο $[-1,+\infty)$. Επομένως, για κάθε $x\in\mathbb{R}$ ισχύει ότι $g(x)\ge g(-1)$.

Επειδή ισχύει ότι $e^{-1}<1$, θα έχουμε ότι $g(-1)>0$. Άρα για κάθε $x\in\mathbb{R}$ ισχύει

$$g(x)\ge g(-1)>0,$$

δηλαδή $\boxed{g(x)>0 \text{ για κάθε } x\in\mathbb{R}.}$

B2. Η f είναι παραγωγίσιμη ως πράξη παραγωγίσιμων συναρτήσεων και για κάθε $x\in\mathbb{R}$ ισχύει

$$f'(x)=(x-1)'e^x+(x-1)(e^x)'+(x+1)'$$

$$=e^x+(x-1)e^x+1=xe^x+1=g(x).$$

Από το προηγούμενο ερώτημα, ξέρουμε ότι $g(x)>0$ για κάθε $x\in\mathbb{R}$, οπότε από την προηγούμενη ισότητα έπεται ότι $f'(x)>0$ για κάθε $x\in\mathbb{R}$. Συνεπώς, η f είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$.

Από την παραπάνω σχέση έπεται ότι $f''(x)=g'(x)$.

Το πρόσημο της f' δίνεται στον πίνακα του Ερωτήματος Β1. Προκύπτει λοιπόν ο ακόλουθος πίνακας κυρτότητας για την f.

x	$-\infty$	-1	$+\infty$
$f''(x)$	$-$	0	$+$
$f(x)$	$\frown$		$\smile$

- Η f είναι κοίλη στο διάστημα $(-\infty,-1)$ και κυρτή στο $(-1,+\infty)$.
- Η γραφική παράσταση της f παρουσιάζει σημείο καμπής το $(-1,f(-1))$. Καθώς $f(-1)=-2e^{-1}$, αυτό το σημείο είναι το $(-1,-2e^{-1})$.

Β3. Είδαμε στο προηγούμενο ερώτημα ότι $f\nearrow\mathbb{R}$. Επειδή f είναι συνεχής και γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$, το σύνολο τιμών της είναι το

$$f(\mathbb{R})=\left(\lim_{x\to-\infty}f(x),\lim_{x\to+\infty}f(x)\right)=\mathbb{R},$$

όπου τα δύο όρια στην τελευταία ισότητα υπολογίστηκαν ως εξής:

- Το όριο στο $+\infty$ είναι ίσο με

$$\lim_{x\to+\infty}f(x)=\lim_{x\to+\infty}\left((x-1)e^x+x+1\right)=(+\infty-1)\cdot(+\infty)+(+\infty)+1=+\infty.$$

- Το όριο στο $-\infty$ είναι ίσο με

$$\lim_{x\to-\infty}f(x)=\lim_{x\to-\infty}\left((x-1)e^x+x+1\right). \qquad (1)$$

Για τον πρώτο όρο χρησιμοποιούμε τον κανόνα De L' Hospital:

$$\lim_{x\to-\infty}(x-1)e^x\overset{-\infty\cdot 0}{=}\lim_{x\to-\infty}\frac{x-1}{\frac{1}{e^x}}=\lim_{x\to-\infty}\frac{x-1}{e^{-x}}\overset{-\infty/+\infty}{=}\lim_{x\to-\infty}\frac{1}{-e^{-x}}=0.$$

Ο κανόνας De L' Hospital χρησιμοποιήθηκε στο τρίτο βήμα για την απροσδιόριστη μορφή $-\infty/+\infty$. Ισχύει επιπλέον ότι $\lim_{x\to-\infty}(x+1)=-\infty$, άρα από τη σχέση (1) και την παραπάνω ισότητα προκύπτει ότι

$$\lim_{x\to-\infty}f(x)=\lim_{x\to-\infty}\left((x-1)e^x+x+1\right)=0+(-\infty)=-\infty.$$

Σχετικά με το πρόσημο της f για τις διάφορες τιμές του x, μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι $f(0)=0$. Καθώς όμως η f είναι γνησίως αυξουσα, έπεται ότι:

- $x>0 \overset{f\nearrow}{\Leftrightarrow} f(x)>f(0) \Leftrightarrow f(x)>0$.
- $x<0 \overset{f\nearrow}{\Leftrightarrow} f(x)<f(0) \Leftrightarrow f(x)<0$.

Το πεδίο ορισμού της h είναι το $D_h=\mathbb{R}$ και η h είναι παραγωγίσιμη ως πράξη παραγωγίσιμων συναρτήσεων. Για κάθε $x\in\mathbb{R}$ ισχύει

$$h'(x)=\frac{(e^x-x)'(x^2+1)-(e^x-x)(x^2+1)'}{(x^2+1)^2}=\frac{(e^x-1)(x^2+1)-2x(e^x-x)}{(x^2+1)^2}$$

$$=\frac{x^2e^x+e^x-x^2-1-2xe^x+2x^2}{(x^2+1)^2}=\frac{e^x(x^2-2x+1)+x^2-1}{(x^2+1)^2}$$

$$=\frac{e^x(x-1)^2+(x-1)(x+1)}{(x^2+1)^2}=\frac{(x-1)(e^x(x-1)+x+1)}{(x^2+1)^2}=\frac{(x-1)f(x)}{(x^2+1)^2}.$$

Επειδή ισχύει ότι $(x^2+1)^2>0$ για κάθε $x\in\mathbb{R}$, το πρόσημο της h' εξαρτάται μόνο από τον αριθμητή $(x-1)f(x)$. Το πρόσημο της f είναι γνωστό από το προηγούμενο ερώτημα. Επομένως, μπορούμε να σχηματίσουμε τον πίνακα προσήμων για την h' απ' όπου θα προκύψουν και τα διαστήματα μονοτονίας της h.

x	$-\infty$		0		1		$+\infty$
$x-1$		$-$	0	$-$	0	$+$	
$f(x)$		$-$	0	$+$		$+$	
$h'(x)$		$+$	0	$-$	0	$+$	
$h(x)$		$\nearrow$		$\searrow$		$\nearrow$	

Λόγω της συνέχειας της h στα σημεία $x_0=0$ και $x_1=1$, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Η h είναι γνησίως αύξουσα στα διαστήματα $(-\infty,0]$ και $[1,+\infty)$.
- Η h είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $[0,1]$.

ΘΕΜΑ Γ
Λύση

Γ1. Θεωρούμε τη συνάρτηση $h:(0,+\infty)\to\mathbb{R}$ με τύπο

$$h(x)=x\ln x+x$$

για κάθε $x>0$. Η h είναι παραγωγίσιμη ως πράξη παραγωγίσιμων και για κάθε $x\geq 0$ ισχύει

$$h'(x)=(x)'\ln x+x(\ln x)'+(x)'=\ln x+x\cdot\frac{1}{x}+1=\ln x+2.$$

Θα προσδιορίσουμε το πρόσημο της h'. Παρατηρούμε ότι ισχύει η ισοδυναμία

$$h'(x)>0\Leftrightarrow \ln x+2>0\Leftrightarrow \ln x>-2\Leftrightarrow x>e^{-2}.$$

Ομοίως, μπορούμε να δούμε ότι η h' είναι αρνητική για $x\in\left(0,e^{-2}\right)$ και μηδενίζεται για $x=e^{-2}$. Προκύπτει λοιπόν ο ακόλουθος πίνακας μονοτονίας για την h:

x	0		e^{-2}		$+\infty$
$h'(x)$		$-$	0	$+$	
$h(x)$		$\searrow$		$\nearrow$	

Ο αριθμός e^{-1} ανήκει στο διάστημα $\left[e^{-2},+\infty\right)$, στο οποίο η h είναι γνησίως αύξουσα. Επομένως, για κάθε $x>e^{-1}$ ισχύει

$$h(x)>h\left(e^{-1}\right)=e^{-1}\ln e^{-1}+e^{-1}=e^{-1}\cdot(-1)+e^{-1}=0,$$

δηλαδή $\boxed{x\ln x+x>0}$, το οποίο είναι το ζητούμενο.

Γ2. Η g είναι παραγωγίσιμη στο $\left(e^{-1},+\infty\right)$ και ισχύει

$$g'(x)=\left(e^{f(x)}\right)'=e^{f(x)}f'(x),$$

οπότε η ζητούμενη σχέση $g'(x)=1+\dfrac{g(x)}{x}$ γράφεται ισοδύναμα ως εξής:

$$g'(x)=1+\frac{g(x)}{x}\Leftrightarrow e^{f(x)}f'(x)=1+\frac{e^{f(x)}}{x}.$$

Πολλαπλασιάζοντας με $e^{-f(x)}\neq 0$, η τελευταία ισότητα γράφεται ως

$$e^{f(x)}f'(x)=1+\frac{e^{f(x)}}{x}\Leftrightarrow f'(x)=e^{-f(x)}+\frac{1}{x},$$

το οποίο ισχύει για κάθε $x \geq 1$ από την υπόθεση του προβλήματος.

Γ3. Η ισότητα $g'(x) = 1 + \frac{g(x)}{x}$ ισοδύναμα γράφεται ως εξής:

$$g'(x) = 1 + \frac{g(x)}{x} \overset{x>0}{\Leftrightarrow} xg'(x) = x + g(x) \Leftrightarrow xg'(x) - g(x) = x$$

$$\overset{:x^2>0}{\Leftrightarrow} \frac{xg'(x) - g(x)}{x^2} = \frac{x}{x^2} \Leftrightarrow \left(\frac{g(x)}{x}\right)' = \frac{1}{x} \Leftrightarrow \left(\frac{g(x)}{x}\right)' = (\ln x)'$$

Από τις συνέπειες του Θ.Μ.Τ. προκύπτει έτσι ότι $\frac{g(x)}{x} = \ln x + c$ για κάθε $x > e^{-1}$, όπου c είναι ένας σταθερός πραγματικός αριθμός.

Μας έχει δοθεί ότι $f(1) = 0$, οπότε $g(1) = e^{f(1)} = e^0 = 1$. Αντικαθιστώντας λοιπόν $x = 1$ στην παραπάνω ισότητα, παίρνουμε ότι

$$\frac{g(1)}{1} = \ln 1 + c \Leftrightarrow c = 1.$$

Επομένως, για κάθε $x > e^{-1}$ ισχύει

$$\frac{g(x)}{x} = \ln x + 1 \Leftrightarrow g(x) = x\ln x + x$$

$$\Leftrightarrow e^{f(x)} = x\ln x + x$$

$$\boxed{\Leftrightarrow f(x) = \ln(x\ln x + x).}$$

Σημειώνουμε ότι στο τελευταίο βήμα μπορούμε να θεωρήσουμε τους λογάριθμους, καθώς έχουμε δείξει στο Ερώτημα Γ1 ότι $x\ln x + x > 0$ για κάθε $x > e^{-1}$.

Γ4. Η εφαπτομένη της C_f στο σημείο $(1, f(1))$ έχει εξίσωση

$$(\varepsilon): y - f(1) = f'(1)(x - 1). \quad (1)$$

Η f είναι παραγωγίσιμη στο $(e^{-1}, +\infty)$ ως σύνθεση παραγωγίσιμων συναρτήσεων και ισχύει

$$f'(x) = \frac{1}{x\ln x + x}(x\ln x + x)' = \frac{x \cdot (\ln x)' + (x)'\ln x + (x)'}{x\ln x + x}$$

$$= \frac{x \cdot \frac{1}{x} + \ln x + 1}{x\ln x + x} = \frac{2 + \ln x}{x\ln x + x}.$$

Ισχύει λοιπόν $f'(1)=2$. Γνωρίζουμε επίσης από πριν ότι $f(1)=0$. Άρα, αντικαθιστώντας στην εξίσωση (1), παίρνουμε ότι η εφαπτομένη της C_f στο σημείο $(1,f(1))$ είναι η

$$\boxed{(\varepsilon): y=2x-2}$$

Γ5. Γνωρίζουμε ότι $\ln x \le x-1$ για κάθε $x>0$ και η ισότητα ισχύει μόνο για $x=1$. Προκύπτει έτσι ότι

Αυτή η ανισότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωρίς απόδειξη.

$$f(x)=\ln(x\ln x+x)\le x\ln x+x-1$$

για κάθε $x>e^{-1}$, όπου χρησιμοποιήσαμε την παραπάνω ανισότητα για την ποσότητα $y=x\ln x+x$. Μάλιστα, στην τελευταία ανισότητα, η ισότητα ισχύει μόνο όταν $y=1$, δηλαδή όταν $x\ln x+x=1$. Αυτή η ισότητα προφανώς και δεν ισχύει για κάθε $x\in[1,2]$. Για παράδειγμα, μπορούμε εύκολα να δούμε ότι δεν ισχύει για $x=\sqrt{e}\in(1,2)$. Άρα, σύμφωνα με το θεώρημα 3 στη σελ. 214 του σχολικού βιβλίου, για τα αντίστοιχα ολοκληρώματα θα ισχύει η γνήσια ανισότητα

$$\int_1^2 f(x)dx<\int_1^2 (x\ln x+x-1)dx. \quad (2)$$

Χωρίζουμε το ολοκλήρωμα του δεξιού μέλους σε δύο μέρη και τα υπολογίζουμε ξεχωριστά. Το πρώτο μέρος θα είναι το

$$I=\int_1^2 x\ln x dx,$$

το οποίο υπολογίζουμε με ολοκλήρωση κατά παράγοντες:

$$\int_1^2 x\ln x\, dx=\int_1^2\left(\frac{x^2}{2}\right)'\ln x\, dx=\left[\frac{x^2}{2}\ln x\right]_1^2-\int_1^2\frac{x^2}{2}\cdot(\ln x)'\,dx$$

$$=\frac{4}{2}\ln 2-\frac{1}{2}\ln 1-\int_1^2\frac{x^2}{2}\cdot\frac{1}{x}dx=2\ln 2-\int_1^2\frac{x}{2}dx$$

$$=2\ln 2-\left[\frac{x^2}{4}\right]_1^2=2\ln 2-\frac{3}{4}.$$

Το δεύτερο μέρος είναι ίσο με

$$\int_1^2 (x-1)dx=\left[\frac{x^2}{2}-x\right]_1^2=\left(\frac{4}{2}-2\right)-\left(\frac{1}{2}-1\right)=\frac{1}{2}.$$

Συνδυάζοντας τα παραπάνω αποτελέσματα, παίρνουμε τελικά από τη σχέση (2) ότι

$$\int_1^2 f(x)dx < \int_1^2 x\ln x dx + \int_1^2 (x-1)dx = 2\ln 2 - \frac{3}{4} + \frac{1}{2}$$

$$\boxed{= 2\ln 2 - \frac{1}{4}, \text{ που είναι και το ζητούμενο.}}$$

ΘΕΜΑ Δ

Λύση

Δ1. Θα λύσουμε αυτό το ερώτημα με απαγωγή σε άτοπο. Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι το ζητούμενο δεν ισχύει, συνεπώς υπάρχει $x_0 \in \mathbb{R}$ τέτοιο, ώστε $f(x_0) = 0$. Στην ισότητα που μας έχει δοθεί, αν αντικαταστήσουμε με $x = x_0$, παίρνουμε

$$f^2(x_0) + f(x_0) = 2x_0^2 + x_0 + 3 \overset{f(x_0)=0}{\Leftrightarrow} 2x_0^2 + x_0 + 3 = 0$$

Η τελευταία εξίσωση όμως είναι δευτεροβάθμια και έχει διακρίνουσα ίση με $\Delta = \beta^2 - 4\alpha\gamma = 1^2 - 4\cdot 2\cdot 3 = 1 - 24 = -23 < 0$. Αυτό σημαίνει ότι αυτή η εξίσωση είναι αδύνατη. Καταλήγουμε έτσι σε άτοπο, καθώς είναι αδύνατο το x_0 να είναι λύση της εξίσωσης $2x^2 + x + 3 = 0$. Επομένως, θα ισχύει ότι $f(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Σημείωση:

Βλέπουμε ότι για τη λύση χρειάστηκαν μόνο γνώσεις εξισώσεων β΄ βαθμού. Ίσως κάποιες φορές να αξίζει να δοκιμάσουμε απλές μεθόδους πριν προχωρήσουμε σε πιο σύνθετες (μονοτονία, ακρότατα, όπως πιθανά να προσπαθούσε κάποιος να χρησιμοποιήσει σε αυτό το ερώτημα).

Δ2. Παραγωγίζοντας τα δύο μέλη της δοσμένης ισότητας παίρνουμε

$$\left(f^2(x)\right)' + f'(x) = \left(2x^2\right)' + (x)' + (3)' \Leftrightarrow 2f(x)f'(x) + f'(x) = 4x + 1$$

$$\Leftrightarrow f'(x)\left(2f(x) + 1\right) = 4x + 1$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Καθώς η f είναι συνεχής και δεν έχει ρίζες (όπως δείξαμε στο Γ1), συμπεραίνουμε ότι διατηρεί πρόσημο στο $\mathbb{R}$. Επιπλέον, επειδή $f(1) = 2 > 0$, συμπεραίνουμε ότι $f(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, επομένως $2f(x) + 1 > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Τότε όμως προκύπτει από την παραπάνω ισότητα ότι

$$f'(x)(2f(x)+1)=4x+1 \overset{:(2f(x)+1)\neq 0}{\Leftrightarrow} f'(x)=\frac{4x+1}{2f(x)+1}$$

Συνεπώς, για να προσδιορίσουμε το πρόσημο της παραγώγου f', δουλεύουμε ως εξής:

$$f'(x)>0 \overset{2f(x)+1>0}{\Leftrightarrow} 4x+1>0 \Leftrightarrow 4x>-1 \Leftrightarrow x>-\frac{1}{4}.$$

Με εντελώς όμοιο τρόπο μπορούμε να δείξουμε ότι $f'(x)<0$ για κάθε $x<-\frac{1}{4}$ και $f'(x)=0$ μόνο για $x=-\frac{1}{4}$. Προκύπτει λοιπόν για την f ο ακόλουθος πίνακας μονοτονίας:

x	$-\infty$	$-1/4$	$+\infty$
$f'(x)$	$-$	0	$+$
$f(x)$	$\searrow$		$\nearrow$

Εφόσον η f είναι συνεχής στο σημείο $x=-\frac{1}{4}$, παίρνουμε τα παρακάτω συμπεράσματα:

- Η f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $\left(-\infty,-\frac{1}{4}\right]$ και γνησίως αύξουσα στο $\left[-\frac{1}{4},+\infty\right)$.

- Η f παρουσιάζει (ολικό) ελάχιστο στη θέση $x=-\frac{1}{4}$. Πράγματι, αν $x\leq -\frac{1}{4}$, τότε $f(x)\geq f\left(-\frac{1}{4}\right)$, καθώς η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $\left(-\infty,-\frac{1}{4}\right]$, ενώ, αν $x\geq -\frac{1}{4}$, τότε $f(x)\geq f\left(-\frac{1}{4}\right)$, καθώς η f είναι γνησίως αύξουσα στο $\left[-\frac{1}{4},+\infty\right)$. Επομένως, για κάθε $x\in\mathbb{R}$ ισχύει ότι $f(x)\geq f\left(-\frac{1}{4}\right)$.

Δ3. Α΄ τρόπος:

Θέτουμε $y=f(x)$ στην αρχική σχέση που μας έχει δοθεί. Τότε ισοδύναμα θα έχουμε ότι:

$$y^2+y=2x^2+x+3 \Leftrightarrow y^2+y-(2x^2+x+3)=0.$$

Η βασική παρατήρηση είναι ότι μπορούμε να θεωρήσουμε την τελευταία ως εξίσωση με άγνωστο το y (και απλώς αντιμετωπίζουμε το x σαν μία «σταθερά»).

Ως προς y, αυτή η εξίσωση είναι δευτεροβάθμια και μπορούμε εύκολα να υπολογίσουμε ότι η διακρίνουσα ισούται με

$$\Delta=\beta^2-4\alpha\gamma=1^2-4\cdot 1\cdot\left[-\left(2x^2+x+3\right)\right]=1+8x^2+4x+12=8x^2+4x+13.$$

Συμπεραίνουμε λοιπόν έτσι ότι οι λύσεις δίνονται από τη σχέση

$$y_{1,2}=\frac{-\beta+\sqrt{\Delta}}{2\alpha}=\frac{-1\pm\sqrt{8x^2+4x+13}}{2}.$$

Η λύση $y_2=\dfrac{-1-\sqrt{8x^2+4x+13}}{2}$ απορρίπτεται: Πράγματι, είναι εύκολο να δούμε ότι αυτή η λύση είναι αρνητική για κάθε $x\in\mathbb{R}$. Θυμόμαστε όμως ότι $y=f(x)$ και, όπως είπαμε στη λύση του Ερωτήματος Γ2, η f είναι θετική σε ολόκληρο το πεδίο ορισμού της. Επομένως, αποκλείεται να είναι ίση με την (αρνητική) λύση y_2 για καμία τιμή του $x\in\mathbb{R}$.

Συμπεραίνουμε λοιπόν έτσι πως

$$\boxed{f(x)=\frac{-1+\sqrt{8x^2+4x+13}}{2}}$$

για κάθε $x\in\mathbb{R}$. Μένει να εξηγήσουμε ότι η παράσταση που βρίσκεται κάτω από τη ρίζα είναι θετική για κάθε τιμή του $x\in\mathbb{R}$. Πράγματι, αυτή η παράσταση είναι ένα τριώνυμο με διακρίνουσα $\Delta=\beta^2-4\alpha\gamma=4^2-4\cdot 8\cdot 13<0$. Άρα, για κάθε $x\in\mathbb{R}$, το πρόσημό της είναι ίδιο με το πρόσημο του συντελεστή α του όρου x^2. Καθώς $\alpha=8>0$, έπεται ότι η παράσταση είναι θετική για κάθε $x\in\mathbb{R}$.

Δ3. Β΄ τρόπος:

Κάνουμε συμπλήρωση τετραγώνου στην αρχική ισότητα. Ο όρος που λείπει από την παράσταση $f^2(x)+f(x)$ για να συμπληρωθεί το τετράγωνο είναι το $\frac{1}{4}=\left(\frac{1}{2}\right)^2$. Προσθέτουμε αυτόν τον όρο και στα δύο μέλη και παίρνουμε

$$f^2(x)+f(x)+\frac{1}{4}=2x^2+x+3+\frac{1}{4}=\left(f(x)+\frac{1}{2}\right)^2=2x^2+x+\frac{13}{4}$$

$$=\left(f(x)+\frac{1}{2}\right)^2=\frac{8x^2+4x+13}{4}\Leftrightarrow\left|f(x)+\frac{1}{2}\right|=\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}}{2}.$$

Από τα προηγούμενα ερωτήματα ξέρουμε ότι $2f(x)+1>0$ για κάθε $x\in\mathbb{R}$, άρα η τελευταία ισότητα δίνει ότι

$$\boxed{f(x)+\frac{1}{2}=\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}}{2} \Leftrightarrow f(x)=\frac{-1+\sqrt{8x^2+4x+13}}{2}}$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Δ4. Κοντά στο $+\infty$ ισχύει $x>0$ και επομένως μπορούμε να γράψουμε $x=|x|=\sqrt{x^2}$. Έτσι, θα έχουμε

$$\lim_{x\to+\infty}\frac{f(x)}{x}=\lim_{x\to+\infty}\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}-1}{2x}=\lim_{x\to+\infty}\frac{1}{2}\left(\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}}{\sqrt{x^2}}-\frac{1}{x}\right)$$

$$=\lim_{x\to+\infty}\frac{1}{2}\left(\sqrt{\frac{8x^2}{x^2}+\frac{4x}{x^2}+\frac{13}{x^2}}-\frac{1}{x}\right)=\lim_{x\to+\infty}\frac{1}{2}\left(\sqrt{8+\frac{4}{x}+\frac{13}{x^2}}-\frac{1}{x}\right)$$

$$=\frac{1}{2}\sqrt{8}=\frac{1}{2}\cdot 2\sqrt{2}=\sqrt{2},$$

όπου στο πέμπτο βήμα χρησιμοποιήσαμε το γεγονός ότι $\lim\limits_{x\to+\infty}\left(8+\frac{4}{x}+\frac{13}{x^2}\right)=8$ και $\lim\limits_{x\to+\infty}\frac{1}{x}=0$. Επομένως, έχουμε $\lambda:=\lim\limits_{x\to+\infty}\frac{f(x)}{x}=\sqrt{2}$. Στη συνέχεια, υπολογίζουμε το όριο $\lim\limits_{x\to+\infty}\left(f(x)-\sqrt{2}x\right)$. Ισχύει ότι

$$\lim_{x\to+\infty}\left(f(x)-\sqrt{2}x\right)=\lim_{x\to+\infty}\left(\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}-1}{2}-\sqrt{2}x\right)$$

$$=\lim_{x\to+\infty}\left(\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}-2\sqrt{2}x}{2}-\frac{1}{2}\right)$$

$$=-\frac{1}{2}+\lim_{x\to+\infty}\frac{\left(\sqrt{8x^2+4x+13}-2\sqrt{2}x\right)\left(\sqrt{8x^2+4x+13}+2\sqrt{2}x\right)}{2\left(\sqrt{8x^2+4x+13}+2\sqrt{2}x\right)}$$

$$=-\frac{1}{2}+\lim_{x\to+\infty}\left(\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}^{\,2}-\left(2\sqrt{2}x\right)^2}{2\left(\sqrt{8x^2+4x+13}+2\sqrt{2}x\right)}\right)$$

$$=-\frac{1}{2}+\lim_{x\to+\infty}\left(\frac{4x+13}{2\left(\sqrt{8x^2+4x+13}+2\sqrt{2}x\right)}\right).$$

Για το $\lim\limits_{x\to+\infty}\frac{4x+13}{2\left(\sqrt{8x^2+4x+13}+2\sqrt{2}x\right)}$ βγάζουμε κοινό παράγοντα από τον αριθμητή το x και από την υπόρριζη ποσότητα το x^2. Τότε θα έχουμε:

$$\lim_{x\to+\infty}\frac{4x+13}{2\left(\sqrt{8x^2+4x+13}+2\sqrt{2}x\right)}=\lim_{x\to+\infty}\frac{x\left(4+\frac{13}{x}\right)}{2\left(\sqrt{x^2\left(8+\frac{4}{x}+\frac{13}{x^2}\right)}+2\sqrt{2}x\right)}$$

$$=\lim_{x\to+\infty}\frac{x\left(4+\frac{13}{x}\right)}{2\left(|x|\sqrt{\left(8+\frac{4}{x}+\frac{13}{x^2}\right)}+2\sqrt{2}x\right)}\overset{|x|=x}{=}\lim_{x\to+\infty}\frac{x\left(4+\frac{13}{x}\right)}{2x\left(\sqrt{\left(8+\frac{4}{x}+\frac{13}{x^2}\right)}+2\sqrt{2}\right)}$$

$$=\lim_{x\to+\infty}\frac{\left(4+\frac{13}{x}\right)}{2\left(\sqrt{\left(8+\frac{4}{x}+\frac{13}{x^2}\right)}+2\sqrt{2}\right)}=\frac{4}{2\left(\sqrt{8}+2\sqrt{2}\right)}=\frac{4}{2\left(2\sqrt{2}+2\sqrt{2}\right)}$$

$$=\frac{4}{8\sqrt{2}}=\frac{1}{2\sqrt{2}}.$$

Έτσι, το αρχικό όριο θα είναι ίσο με

$$-\frac{1}{2}+\lim_{x\to+\infty}\left(\frac{\sqrt{8x^2+4x+13}-2\sqrt{2}x}{2}\right)=\frac{1}{2\sqrt{2}}-\frac{1}{2}=\frac{\sqrt{2}-2}{4}.$$

Συνεπώς, η πλάγια ασύμπτωτη της C_f στο $+\infty$ είναι η ευθεία

$$\boxed{(\varepsilon):y=\sqrt{2}x+\frac{\left(\sqrt{2}-2\right)}{4}.}$$